

ÖĞRETMENLERİN ETİK STANDARTLARININ TESPİT EDİLMESİ

DETERMINING THE ETHICAL STANDARDS OF TEACHERS

Serap TETİK¹, Mithat DALDABANOĞLU², Mahmut BALBAY³, Merve AYDIN⁴

Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri

Makale Bilgileri

Özet

Geliş Tarihi

03.11.2023

Kabul Tarihi

05.12.2023

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, etik, standart

Araştırma, öğretmenlerin etik standartlarına ilişkin demografik özelliklerin (yaş ve cinsiyet) etkisini, öğretmenler arası iş birliğinin motivasyon üzerine etkisini ve profesyonel gelişim faaliyetlerinin etik standartlar üzerindeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Analiz sonuçları, yaş ve cinsiyetin öğretmenlerin etik standartları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını, ancak öğretmenler arası iş birliğinin motivasyon düzeylerini olumlu yönde etkilediğini ve yıllık profesyonel gelişim eğitimlerine katılımın etik standartları yükselttiğini göstermiştir. Mentorluk varlığının ise bu standartlar üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Araştırma bulguları, eğitim sektöründe etik standartların geliştirilmesi ve desteklenmesi için iş birliği ve sürekli profesyonel gelişimin önemini vurgulamaktadır. Araştırma, etik davranışların teşvik edilmesinde demografik özelliklerden ziyade eğitim ve iş birliği pratiklerinin daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan çalışma, eğitim politikaları ve öğretmen gelişim programları üzerinde olası etkileri açısından önem taşımaktadır ve öğretmenlerin etik standartlarını artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Article Info

Abstract

Received

03.11.2023

Accepted

05.12.2023

Keywords

teacher, ethics, standard

The research aims to examine the effect of demographic characteristics (age and gender) on teachers' ethical standards, the effect of collaboration between teachers on motivation, and the role of professional development activities on ethical standards. The results of the analysis showed that age and gender did not have a significant effect on teachers' ethical standards, but collaboration between teachers positively affected motivation levels and participation in annual professional development training increased ethical standards. The presence of mentoring did not have a significant effect on these standards. Research findings highlight the importance of collaboration and continuing professional development to develop and promote ethical standards in the education sector. The research reveals that education and collaboration practices are more effective in promoting ethical behavior than demographic characteristics. The study is important in terms of its possible effects on educational policies and teacher development programs and contributes to the development of strategies to increase the ethical standards of teachers.

¹Kaynarca Anaokulu, İstanbul, e-mail: seraptetik@hotmail.com, ORCID: 0009-0006-7229-5065 (Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

²Fatih Ortaokulu, İstanbul, e-mail: mithathoca@hotmail.com, ORCID: 0009-0004-9979-1638

³Ziya Gökalp Ortaokulu, Batman, e-mail: mahmut_balbay@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0240-4661

⁴Güzelsehisar İlkokulu, İstanbul, e-mail: merve.aaydin91@gmail.com, ORCID: 0009-0005-4006-3289

1. GİRİŞ

Etik hem modern toplumlar hem de profesyonel alanlarda yoğun bir şekilde ele alınan bir konu haline gelmiştir. Özellikle kurumsal faaliyetlerde ve bu faaliyetleri onaylayan tarafların katılımıyla, neyin etik olarak kabul edilebilir olduğunu belirleme, bu normlara göre davranışları şekillendirme sürecinde etik değerlerin rolü vurgulanmaktadır (Bolat ve Seymen, 2003).

Eğitim ise, insanın öğrenme kapasitesinin gelişmeye başladığı andan itibaren başlayan ve ömür boyu süren bir yolculuktur. Bireyin genetik mirası ile gelen özellikler üzerine kişilik, değerler ve beceriler kazandıran, aynı zamanda topluma entegre eden, toplumsal değerleri benimseten ve yaşatmayı amaçlayan bir süreç olarak hem bireysel hem de toplumsal boyutları barındırır (Ateş, 2012).

Öğretmenlik mesleği, resmi eğitim sistemi içinde eğitim ve öğretim görevlerini üstlenen kişileri ifade eder. Bununla birlikte, öğretmenlerin rolü sadece kalifiye iş gücü yetiştirmek ve meslek mensuplarına bilgi vermekle sınırlı değildir. Onlar aynı zamanda bireylerde pozitif değişiklikler yaratarak toplumu şekillendirme, liderler yetiştirme ve bilinçli bir toplum oluşturma konusunda da merkezi bir role sahiptirler. Bu bağlamda, öğretmenlerin toplumdaki yeri artmakta, öğretmen yetiştirme programlarının hedefleri, mezuniyet sonrası karşılaşılan zorluklara yönelik devlet politikaları önemli tartışma konuları arasında yer almaktadır (Erdem ve Şimşek, 2013).

Öte yandan, etik eğitimi, eğitimin amaçları, öğrenme ve öğretme metodolojileri, sınıf yönetimi pratikleri açısından da ele alınması gereken kritik bir meseledir. Öğretmenler, düşünceleri ve değer yargılarıyla birlikte, öğretme becerileri, öğrencilere yaklaşımları, olaylar karşısında sergiledikleri tutumlarla örnek birer rol model oluştururlar. Bu nedenle, eğitim sürecinde, sınıf içindeki durumları yönetirken ve çeşitli zorluklarla mücadele ederken etik prensiplere uygun davranışlar sergilemek, öğretmenlerin üzerine düşen önemli bir sorumluluktur (Karataş, 2013).

1.1. Etik Kavramı

Etik kelimesi Yunanca'daki "ethos" kelimesinden türemiştir, ki bu kelime karakter, alışkanlık veya gelenekleri ifade eder. Moralin kökeni ise Latince "mos" kelimesine dayanır ve bu da adet veya gelenek anlamına gelir. Her iki terim de toplumsal yaşamda benimsenen gelenek, görenek, alışkanlık ve davranış kurallarını kapsar. Etik, doğru ve yanlış üzerine teorik bir çerçeve sunarken, ahlak bu teorik bilginin pratikteki yansıması olarak görülür. Etik, bireyin belirli bir durumda yansıtmayı amaçladığı değerlerle ilgilidir; ahlak ise bu değerlerin günlük

yaşamda nasıl uygulandığını belirler. Kurumsal bağlamda, etik davranışlar, iç içe geçmiş ve birbiriyle etkileşen yapılar aracılığıyla şekillenir. Etik veya ahlaka aykırı davranışlar, birey ve durumun etkileşimi sonucunda ortaya çıkar. Etik davranışları etkileyen unsurlar arasında kişisel özellikler, değer yargıları, ahlaki görüşler, cinsiyet gibi bireysel farklılıklar sayılabilir (Dağlı ve Akyıldız, 2009).

Etik, bireyin ne yapması veya yapmaması gerektiğini belirleyen değerler dizisidir. Bu değerler; ödev, erdem, ilkeler ve toplumun çıkarları olmak üzere dört ana kategoride incelenebilir. Ödev, bir bireyin beklenen rollerini yerine getirmesini ifade eder. Erdem, kişinin iyi ve erdemli olmasını tanımlayan niteliklerdir. İlkeler, davranışları yönlendiren temel doğrulardır. Toplumun çıkarı, toplumun genel yararına olan eylemlerdir (Özdemir, 2008). Bu değerlerin bütünlüğü, etik davranışın sınırlarını belirler. Etik, bireyin sosyal, kültürel, politik, ekonomik, hukuki, bilimsel ve benzeri tüm alanlardaki tutum, eylem ve kararlarını yönlendiren genel geçer ilke ve değerler dizisidir ve kimse bu etki alanının dışında kalmaz (TMMOB, 2003). Etik, insan davranışlarının bilinçli bir şekilde doğru veya yanlış olup olmadığını inceleyen felsefi bir disiplindir (Werner, 1993).

1.2. Okulda Etik

Okul yöneticileri ve öğretmenler, eğitim hizmetlerinin sağlanması ile birlikte topluma hizmet etme görevini üstlenmiş kamu çalışanlarıdır. Son dönemlerde, kamu hizmetlerine olan güvenin azaldığı ve mesleki etiklerin üzerinde durulduğu vakalar, okullar dahil birçok devlet kurumunda gözlemlenmektedir. Bu durum, okul çalışanlarının etik meselelerine daha dikkatli yaklaşımlarını sağlamıştır (Gözütok, 1999).

Hitt'e göre (1990), sosyal yaşamdaki değişim ve gelişimin herkes için faydalı olabilmesi, sosyal uyum ve güvenin sağlanabilmesi açısından eğitim ve etik, bir arada bulunması gereken iki temel unsurdur (Özmen ve Güngör, 2008).

Etik ve eğitim, birbirleriyle sıkı bir şekilde bağlantılı olan ve karşılıklı olarak birbirlerini destekleyen iki alan olarak kabul edilir. Sokrates'e göre etik ve eğitim, bölünmez bir bütün oluşturur ve etik anlayışı, eğitim yaklaşımını belirler. Okullar ve eğitim sistemleri için etik, hayati bir meseledir. Etiğin benimsenmesi, eğitimin etkililiğini artırırken, etiğin göz ardı edilmesi eğitimin kalitesini düşürebilir ve eğitime olan güveni zedeleyebilir (Pieper, 1999).

Bu bağlamda, okulların etik ilkeler ve değerlerle donatılmış kurumlar olarak şekillendirilmesi önem arz etmektedir. Okul ortamında bulunması gereken etik değerler üzerine yapılan bir diğer çalışmada ise, "sorumluluk, eşitlik, özgürlük, hoşgörü, saygı, motivasyon, güven, sadakat, özerklik, hırs, doğruluk, cesaret, saygı, özgüven, hoşgörü,

yardımsızlık, dürüstlük, sevgi, itaat, başarı" gibi etik değerlerin özellikle ön plana çıktığı belirtilmiştir (Turan ve Aktan, 2008).

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi, günümüz eğitim sistemlerinde öğretmenlerin etik standartları ve standartların mesleki uygulamalara etkisi konusunda bilinç ve anlayışı derinleştirmeye katkıda bulunmasında yatmaktadır. Eğitim, toplumun temel yapı taşlarından biri olduğu için, öğretmenlerin etik davranışları sadece sınıf içindeki öğrenci etkileşimlerini değil, aynı zamanda toplumun genel ahlaki yapısını da şekillendirir. Çalışma, öğretmenlerin etik standartlarının, yaş, cinsiyet, motivasyon ve profesyonel gelişim gibi çeşitli faktörlerle ilişkisini inceleyerek, eğitim alanında etik uygulamaların geliştirilmesi için temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

Öğretmenlerin etik standartlarının tespiti ve geliştirilmesi, eğitim kalitesini artırmanın yanı sıra öğrencilerin ahlaki ve etik değerlerini şekillendirmede kritik bir rol oynar. Çalışma, öğretmenler arasındaki etik standartların mevcut durumunu belirleyerek, eğitim politikaları ve öğretmen yetiştirme programlarının nasıl iyileştirilebileceğine dair değerli bilgiler sunar. Öğretmenlerin profesyonel gelişimine ve iş birliğine odaklanarak, eğitim ortamlarında etik davranışların teşvik edilmesi ve sürdürülmesi için stratejik yaklaşımların geliştirilmesine yardımcı olur.

Araştırmanın önemi, eğitimde etik standartların yükseltilmesine yönelik stratejilerin belirlenmesi, eğitimcilerin ve politika yapıcıların bu alandaki farkındalığını artırması ve eğitim sistemlerinde pozitif değişiklikleri teşvik etmesiyle özetlenebilir. Eğitim alanındaki etik uygulamaların güçlendirilmesi, toplumun ahlaki ve etik değerlerinin korunması ve geliştirilmesine katkıda bulunacak, böylece daha adil, saygılı ve bütünlüğe sahip bir toplumun temellerini atacaktır.

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin etik standartlarını belirlemek ve bu standartların çeşitli demografik faktörlerle ilişkisini analiz etmektir. Araştırma, öğretmenlerin mesleki yaşamında karşılaştıkları etik durumlar ve bu durumlara verdikleri tepkilerin altında yatan değerleri ve ilkeleri anlamayı hedeflemektedir. Yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, eğitim düzeyi ve mentorluk gibi değişkenlerin etik standartlar üzerindeki etkisi detaylı bir şekilde incelenmektedir.

Araştırmanın bir diğer önemli amacı, öğretmenlerin motivasyon düzeyleri ile etik standartları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. İş birliği ve profesyonel gelişim fırsatlarının öğretmenlerin etik davranışları üzerinde nasıl bir etki yarattığını anlamak, çalışmanın temel

hedefleri arasında yer almaktadır. Böylece, eğitim kurumlarında etik bir kültürün teşvik edilmesine yönelik stratejik öneriler geliştirilebilir.

Yapılan araştırma öğretmenlerin etik standartlarını güçlendirmeye yönelik etkili yöntem ve stratejileri belirlemeyi amaçlamaktadır. Mentorluk programlarının ve sürekli profesyonel gelişim etkinliklerinin öğretmenlerin etik algıları ve davranışları üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi, bu amaca hizmet eden önemli bir bileşendir. Araştırma sonuçları, eğitim politikaları ve öğretmen yetiştirme programları için önemli katkılar sağlayarak, öğretmenlerin etik standartlarını yükseltmeye yönelik somut adımların atılmasına olanak tanıyabilir.

Etik eğitimin önemini vurgulayarak, öğretmenlerin karşılaşılabileceği etik ikilemlere karşı duyarlılıklarını ve etik karar verme becerilerini geliştirmeyi hedefler. Araştırmanın bulguları, öğretmenlerin etik standartlarının geliştirilmesinde kritik rol oynayabilecek faktörleri ortaya koyarak, eğitim alanında etik bilincin artırılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.5. Problem Cümlesi

Öğretmenlerin etik standartlarıyla demografik özellikleri arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Öğretmenlerin etik standartları yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Öğretmenlerin etik standartları cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Öğretmenlerin etik standartlarının gelişimi için katıldıkları eğitim programlarının sıklığına göre farklılık gösterir mi?
4. Öğretmenlerin etik standartlarının mentora sahip olma durumuna göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Öğretmenlerin etik standartlarının demografik özelliklerle ilişkisinin tespit edilmesini amaçlayan bu çalışmada yöntem olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modele göre iki değişken arasındaki ilişkinin niteliği ortaya konmaktadır (Karasar, 2007).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2023 - 2024 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Beykoz ve Üsküdar ilçelerindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 129 öğretmen yer almıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğretmenlik Meslek Etiği Ölçeği: Ölçek “1- hiçbir zaman”, “2- nadiren”, “3- bazen”, “4- genellikle” ve “5- her zaman” şeklinde 5’li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir ve cevaplama süresi yaklaşık 10 dakikadır. Hazırlanan ölçek 180 kişiye uygulanmış, SPSS 15 istatistik programı ile faktör analizi yapılmış ve analiz sonucunda ölçeğin tek boyutlu olduğu tespit edilmiştir. Danışman görüşüyle, boyutların birbiriyle çok yakın olması göz önünde bulundurularak ölçeğin değiştirilmemesine ve tek boyutlu olarak kullanılmasına karar verilmiştir. Ölçeğin güvenirliğinin saptanmasında Cronbach’ın alfa kat sayısı kullanılmıştır. Güvenirlik değeri 0.92 olarak elde edilmiştir (Örenel, 2005).

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu öğretmenlere Google Form ile iletilmiş ve yanıtlar alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

Çalışmada SPSS 26.0 programı kullanılmış ve analizler Anova ile gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin etik standartlarının yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Etik Standartlarının Yaş Bakımından İncelenmesi

	n	Ort.	ss	F	p
	25-35	40	2,3437	,24567	
Etik standart	36-45	49	2,4534	,23692	2,449
	46-60	40	2,3991	,21335	,090

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin etik standartlarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin etik standartlarının cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Etik Standartlarının Cinsiyet Bakımından İncelenmesi

		n	Ort.	ss	t	p
Etik standart	Kadın	87	2,3674	,20173	-2,490	,096
	Erkek	42	2,4753	,28193		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin etik standartlarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin etik standartlarının gelişimi için katıldıkları eğitim programlarının sıklığı bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Etik Standartlarının Gelişimi İçin Katıldıkları Eğitim Programlarının Sıklığı Bakımından İncelenmesi

		n	Ort.	ss	F	p
Etik standart	Hiç katılmadım	37	2,4093	,15329	5,821	,001
	Yılda bir kez	42	2,3350	,22310		
	Yılda birden fazla kez	32	2,5324	,28720		
	Her fırsatta	18	2,3155	,21367		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin öğretmenler arası işbirliği düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortalama puanlara göre eğitimlere yılda bir kez katılanların etik standartlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin etik standartlarının mentora sahip olma durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Etik Standartlarının Mentora Sahip Olma Durumu Bakımından İncelenmesi

		n	Ort.	ss	F	p
Etik standart	Evet, çok etkili oldu	26	2,4052	,31200	1,712	,168
	Evet, ancak sınırlı etkisi oldu	11	2,3506	,36520		
	Hayır, ancak isterdim	57	2,4486	,20237		
	Hayır, ihtiyaç duymadım	35	2,3418	,14834		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin etik standartlarının mentora sahip olma durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Yapılan çalışmanın analiz sonuçları, öğretmenlerin etik standartları üzerine önemli bulgular ortaya koymaktadır. Yaş ve cinsiyet gibi demografik özelliklerin öğretmenlerin etik standartları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir. Etik davranışların bireysel demografik farklılıklardan ziyade genel profesyonel değerler ve eğitim standartları tarafından şekillendirildiğini öne sürebilir. Literatürdeki benzer çalışmalar da etik standartların genellikle mesleki eğitim, kurumsal kültür ve sektörel normlar gibi faktörler tarafından etkilendiğini göstermektedir (Turan ve Aktan, 2008; Gözütok, 1999).

Öte yandan, öğretmenler arasındaki iş birliği düzeyi ile motivasyon düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuş, yılda en az bir kez profesyonel gelişim eğitimine katılan öğretmenlerin etik standartlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bulgu, sürekli profesyonel gelişimin öğretmenlerin etik standartlarını pozitif yönde etkileyebileceğini ve iş birliğinin motivasyonu artırarak etik davranışlara katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Literatürde, profesyonel gelişim fırsatlarının ve işbirlikçi çalışma ortamlarının öğretmenlerin mesleki tatminini ve etik bilincini artırdığına dair kanıtlar bulunmaktadır (Pieper, 1999; Hitt, 1990).

Mentorluk varlığı ile öğretmenlerin etik standartları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mentorluk ilişkilerinin öğretmenlerin etik standartları üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığını düşündürebilir. Mentorluk ilişkilerinin diğer yönlerde, örneğin öğretmenlerin profesyonel gelişimi veya öz yeterlilik algıları üzerinde pozitif etkileri olabileceği anlamına gelmemelidir. Literatürde, mentorluk ve mesleki rehberliğin öğretmenlerin kariyer gelişimi ve mesleki uyum süreçlerinde önemli bir rol oynadığına dair bulgular mevcuttur (Erdem ve Şimşek, 2013; Özmen ve Güngör, 2008).

Yapılan çalışmada öğretmenlerin etik standartlarının geliştirilmesinde profesyonel gelişim ve iş birliğinin önemini vurgulanmaktadır. Yaş ve cinsiyet gibi demografik faktörlerin etik standartlar üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığı, ancak sürekli eğitimin ve meslektaşlar arası iş birliğinin etik davranışları güçlendirebileceği görülmektedir. Mentorluk varlığının etik standartlar üzerinde doğrudan bir etki yapmadığı bulunsa da mentorluk ve profesyonel rehberlik pratiklerinin genel olarak öğretmenlerin mesleki gelişimi üzerinde olumlu etkileri

olduğu unutulmamalıdır. Bu bulgular, öğretmenler için etik standartların desteklenmesi ve geliştirilmesi stratejilerinin tasarımında dikkate alınmalıdır.

4.1. Öneriler

Yapılan analiz, yılda en az bir kez profesyonel gelişim eğitimine katılan öğretmenlerin etik standartlarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Okul yöneticileri ve eğitim politikası yapıcılar için sürekli ve kaliteli profesyonel gelişim programlarının önemini vurgulamaktadır. Programlar, etik konuları, mesleki değerleri ve karşılaşılan etik zorlukların üstesinden gelme stratejilerini kapsamalıdır. Çeşitli eğitim teknikleri kullanarak öğretmenlerin etik karar verme becerilerini geliştirmeye odaklanmalıdır.

Öğretmenler arası iş birliği düzeyi ile motivasyon düzeyleri arasındaki pozitif ilişki göz önünde bulundurulduğunda, okullarda iş birliğini ve takım çalışmasını teşvik eden bir kültürün oluşturulması önerilir. Öğretmenlerin birbirlerinden öğrenmelerini, en iyi uygulamaları paylaşımlarını ve etik karşılaştırmaları tartışmalarını sağlayabilir. Mentorluk programları, öğretmenler arasında bilgi ve deneyim aktarımını kolaylaştırmak için de kullanılabilir.

Mentorluk varlığının öğretmenlerin etik standartları üzerinde doğrudan bir etkisi olmamasına rağmen, mentorluk programlarının yeniden değerlendirilmesi ve geliştirilmesi önerilir. Mentorluk, öğretmenlerin profesyonel ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunabilir. Programlar, özellikle yeni öğretmenlerin mesleğe uyum süreçlerinde, etik davranışlar ve karar verme süreçleri konusunda rehberlik ve destek sağlayabilir. Eğitim politikaları, öğretmenlerin etik standartlarını destekleyecek ve geliştirecek şekilde gözden geçirilmeli ve gerekirse yeniden düzenlenmelidir. Etik davranışların teşvik edilmesi, etik ihlallerin önlenmesi ve öğretmenlerin etik karar verme süreçlerinde karşılaşılabilecekleri zorluklarla başa çıkmaları için gerekli kaynakların sağlanmasını içerebilir.

KAYNAKÇA

- Ateş, N. (2012). Öğretmenlikte meslek ve mesleki değerler. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3 (6), 3-18.
- Bolat, T. ve Seymen, O. A. (2003). Örgütlerde iş etiğinin yerleştirilmesinde “dönüşümcü liderlik tarzı”nın etkileri üzerine bir değerlendirme, *Balıkesir Üniversitesi, SBE Dergisi*, 6 (9), 59-85.
- Dağlı, A. ve Akyıldız, S. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim denetmenlerinin etik davranışları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 27-38.,
- Erdem, A. R., & Şimşek, H. (2013). *Öğretmen yetiştirme ve mesleki gelişim*. Ankara: Pegem Akademi.

- Gözütok, D. (1999). Öğretmenlerin etik davranışları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32, 83-99.
- Hitt, W. D. (1990). *Ethics and leadership: putting theory into practice*. Columbus, OH: Battelle Press.
- Karasar N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, İ. H. (2021). Muallimin meslek ahlakı üzerine bir değerlendirme: Aklın yolu bir ya da bir arpa boyu yol alamamak. *İş Ahlakı Dergisi*, 140-144.
- Örenel, S. (2005). *Öğretmenlerin mesleki etik ilkeleri kapsamındaki davranışlarının ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin algılarıyla değerlendirilmesi* (yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, M. (2008). Kamu yönetiminde etik. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 179- 195.
- Özmen, F. ve Güngör, A. (2008). Eğitim denetiminde etik. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15): 137-155.
- Pieper, A. (1999). *Etiğe giriş* (Çev. V.Atayman, G. Sezer). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- TMMOB. (2003). *Etik, ahlak ve mesleki davranış ilkeleri*, Ankara: Elektrik Mühendisleri Odası Etik Komisyonu.
- Turan, S. ve Aktan, D. (2008). Okul hayatında var olan ve var olması düşünülen sosyal değerler, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* Bahar, 6, 227-259.
- Werner, I. (1993). *Liderlik ve yönetim*. (Çev. Vedat Üner 2003). İstanbul: Rota Yayınları.